

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETESI DIJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 593
Kiadóhivatal: 379.

A függetlenségi párt a jövőben.

Egyik fővárosi napilapunk különös előszeretettel portálja azt az eszmét, hogy a válság mielőbbi megoldása és a parlamenti helyzet tisztázása céljából az ellenzéki szövetségnek nem 48-as alapon álló csoportjai lépjenek be a függetlenségi pártba s így tegyék annak relatív többségét abszolúttá.

Lapunk fővárosi politikai munkatársának tollából hasábjainkon is jelent meg ily irányú cikk, de ez nem lehet akadály annak, hogy erről a kérdéstről elmondjuk a mi különvéleményünket, mely az ismeretettől nézeteltel nem azonos.

Nézetünk szerint ugyanis a fent ismertetett terv megvalósulása nem tisztázna, hanem csak kiélesítené a helyzetet.

A 48-as jelszó ma ugyanis a létező közbizonyi rend keretein túlterjeszkedő aspirációkat jelent. Olyan aspirációkat, melyek minden jó magyar ember lelkében otthonosak, de ma még nem realizálhatók. A függetlenségi párt mindazon által szükség van, mert kell, hogy ezek a ma még impossible aspirációk a tömegek lelkében ébren tartassanak s így egy dicsőbb jövő alapjaihoz az erkölcsi erőt szolgáltatassák.

A „ma” politikájának azonban egyéb feladata van, erre a feladatra való tekintettel a magyar parlament többségének a 67-ben lerakott közbizonyi alapkonzekvenciájára figyelemmel kell lennie. Ezt átlátta a függetlenségi párt is, mikor a nem rég lefolyt nemzeti küzdelemben ráhelyezkedett erre az alapra és abból merítette követeléseinek jogosságának elismeréséhez az érveket. Es a „ma” szempontjából a függetlenségi párt helyesen is járt így el ebből azonban nem következik, hogy ennek a pártnak a maga egészében meg is szabad maradnia a 67-es alapon s így szakítania szabad azzal a tekintettel, mely a függetlenségi eszmének, mint a jövő fenséges ideáljának a maga különálló sphaerájában való fentartását követeli.

Hogy lehet tehát megoldani ezt a kettős feladatot, mely egyfelől tényleges részvételt ki-

ván a függetlenségi párttól az ügyek intézésében, másfelől a függetlenségi eszme teljes integritásában való fentartását és minden alkun való fölülhelyezését követeli?!

Bizony nincs más mód erre, mint a mit a politikai élet fejlődése 1867. óta a politikai erők érvényesítésének rendjéül, minden ellenkező természetű követeléssel szemben a leghatározottabban kijelölt.

1867. óta ugyanis a függetlenségi eszme hívei majdnem mindig két táborban küzdenek.

Bartha Miklós ismételtén is hivatkozott erre a jelenségre, mint annak bizonyítékára, hogy a volt Ugron-párt különállása természetes alapokon nyugodott. S ha meggondoljuk, hogy 1867-től 1875-ig a függetlenségi eszme hívei megoszlottak a szélsőbal és balközép között, hogy a balközépnek 1865-ben bekövetkezett megszűnése után is a 48-asok kis töredéke különvált a szélsőbaltól, hogy e két árnyalat egyesülése után is minduntalan szecesszió ment végbe a szélsőbaloldalon, s hogy ez kis időre és csak akkor maradt el, mikor a régi mérsékelt ellenzék felöltötte a volt balközép színeit s így ugyszólván feleslegessé tett egy külön mérsékeltbb közbizonyi oppozíciót: úgy nem is zárkozhatunk el annak beismerésétől, hogy a függetlenségi eszme híveinek mérsékeltnek és engedhetetlennek, gyakorlatiak és idealisták szerint való ez a megoszlása voltaképpen a politikai szűkségen alapult.

Nos hát ez a politikai szűkség fenn áll ma is. Fenn áll inkább mint valaha. Mert százhetven ember nem kárhoztathatja magát egy ma még meddő küzdelemben, de ismét az az idea, ami ezt a 170 embert összehozta, nem szállhat le ma az idealizmus fenséges magasságából a gyakorlati politika oportunitizmusának sokszor ingoványos talajára.

Ebből foly tehát, hogy a függetlenségi párt, úgy a mint a választások eredményében összekerekült, nem maradhat együtt.

És ezen nincs mit csodálkozni avagy megbotránkozni. A politikai szűkség parancsol és azt mondja, hogy a mint az uralkodó referál annak a teljesen

jogos törvényes és reális álláspontnak, mely a fennálló közbizonyi rend keretében és a gyakorlat által meghamisított szellemének restitálásával kívánja megvalósítani a nemzeti követeléseket: mindjárt megszűnik a jogosultsága annak, hogy 170 képviselő egy demonstratív és dekoratív álláspont reprezentálására szorítkozzék, amiből természetesen következik, hogy alakuljon bárkiből az uralkodó által is elismert nemzeti program jövő kormányza, a szélsőbaloldal nem maradhat fenn többé az ő mai állásában, hanem alkalmazkodva az új helyzethez, tagjainak hajlandósága, vérmérséklete és képessége szerint meg kell osztani magát a kettős feladat között, mely egyfelől az új rend konsolidációjának biztosítását, másfelől a függetlenségi aspirációknak a jövőre való fentartását követeli.

Epen ezért volna felesleges és komplikálna a helyzetet, ha a közeljövőben előreláthatóan úgy is ketté oszló függetlenségi pártba belépnének az u. n. 67-es csoportok. Ez csak akkor volna helyén, hogyha rövidlátó és táglakkiismeretű tanácsadóknak az uralkodóra gyakorolt befolyása csak demonstratív politikát tenne lehetővé a nemzet számára. Hisszük azonban, hogy ettől megóv az uralkodó józansága és a nemzet jogvégezete.

V. A.

— Münnichék és Hinléderék. Egy Tisza-párti lapban gunyosan említi fel valaki, hogy a választások eredménye végelemzésben nem jelent egyebet, mint, hogy Münnichék helyett Hinléderék ülnek a képviselőházban. Ha élcélődni akarnánk, hát azt mondanók erre, hogy ez is valami, mert van bizonyos jelentősége annak, hogy a közbizonyi tevékenységben megvastagodott és mamelukokat kiejtette a parlamentből a nemzet akarata és behelyezte oda a csak politikai tevékenységre reflektáló új nemzedék néhány agilis tagját. De hát a dolog érdeme nem itt van. Eszünkbe jut ugyanis, a mit Mezei Ernő, a higgadt, komoly, tartalmas publicista írt volt az obstrukció idején. Azt írta, hogy az örökös mameluk alakja teremtette meg az örökös obstruktor alakját. Ha tehát a Tisza-párti ujság az ellenzék fiatal tagjaiban a leendő obstruktor látja, úgy nincs oka

siratni Münnichékben az örökös mamelukok letűnő alakját, mert hisz ez a két típus egymást akként feltételezi, mint a pozitív villamososság a negatívét. Különben ha a t. ujságnak nem tetszik bizonyos, talán még igen ifjú egyének politikai érvényesülése, hát concedáljuk, hogy a közizlés szempontjából lehet némi igazsága. De tudja-e az illető ujság, hogy micsoda politika volna az, mely első sorban és főleg a közizlés tekintetivel kívánna számolni? Semmi esetre sem liberális politika. Mi a kik nem stigmatizálunk dogmatikusan semmiféle politikai álláspontot, a mely számol a magyar állam nemzeti jellegével, nem mondjuk, hogy az ilyen politika, mely körülbelől a konzervatív névre tarthatna igényt, valami rettenetes szerencsétlensége volna Magyarországnak. De az illető ujság? Az a telivér liberális lap? . . . Nos hát, nem hisszük, hogy számot vett volna a logikai következményekkel, mikor olyan erősen kifogásolja a — Hinléderéket.

A válság megoldása.

— márc. 8.

Magyarország multja több mint ezer évre támaszkodik. Az ezeréves magyar állam lételet megingatni senkinek sem áll jogában, sem a királynak, sem a nemzetiségeknek. Szent-István szent koronája érintetlen. Ezen a történelmi alapon állnak fenn a magyar nemzet elévülhetetlen jogai. Midőn a felejtetlen legnagyobb magyar Széchenyi István gróf fölkiáltott: Magyarország nem volt, hanem lesz. Magyarország jövőjén gondolt arra, hogy Magyarország fejlődése csak a jövőben következik be.

Ámde Magyarország jövője nemcsak Ausztriát, hanem egész Európát érintő nagyfontosságú kérdés. — Magyarország testvéresülésével Franciaországgal már közelebről is foglalkozik egy ujonnan megjelent folyóirat „La Hongria” Párisban, dr. Varjassy Lajos szerkesztésében. Ennek a folyóiratnak főtörekvése az, hogy Magyarországot külföldön Ausztriával folyton össze ne tévesszék és tudomásul és általánosan elismerjék, hogy Ausztria mellett önálló független magyar állam is létezik.

Ez az ujonnan megjelent folyóirat Franciaországot és Magyarországot legbensőbb rokon testvérepeknek mondja, amelyek a szabadság kétségtelen és nagy szeretetében egyesülnek. Lelkesedésük a szabad-

ság iránt annyira szívükön fekszik, hogy készek a szabadságért mindent feláldozni, még életüket is. — A szabadságra való főterekvése mellett áll a szintén közös ellen-szenv az önző germanizáció ellen. A jövő ezeket a közös törekvéseket a két nagy nemzet testvéresiesülésének mindig szorosabb kötelei-keivel fogja koronázni.

Magyarországgal és Franciaországgal úgy Lengyelország, mint minden olyan nemzet egyesülni fog, amely a pangermanizmus ellen küzdeni akar.

Ez a jövő perspektívája.

Szemléljük azonban most a jelenlegi válságot, amelyben ez idő szerint Magyarország van. Azt, hogy mit akar Magyarország, úgy a király, mint a nemzet tudja, de még sincs egyetértés sem a király és a nemzet, de sajnos még maguk a magyarok között sem.

Pedig éppen a magyar nemzet ez az egyenlősége idézte fel azt a válságot, amelyben Magyarország most van. Vizsgáljuk tehát közelebbről, hogy úgy állanak-e egymással szemben az ellentétes pártok, hogy a megegyezés lehetetlen volna?

Nem a Rákóczi idejében élünk, amikor a kurucoknak a labancok ellen karddal kellett harcot vívniok. Ellenkezőleg. Az egész magyar nemzet kívánja a békét, nem akar sem háborút, sem a forradalmat, de megegyezni kíván királyával, amint a király jó akaratot mutat arra, hogy a nemzettel alkotmányos uton akar egyezni. Mily alkotmányos ut vezet a megegyezéshez? Ezt vizsgálja meg „sine ira sed studio“ úgy a 67-es, mint a 48-as párt. Azt, hogy Ausztriától a mainál lényegesen előnyösebb kiegyezést nem várhatunk, azt még az ugynevezett kormánypárt is be kell hogy ismerje. Így tehát csak a perszonálio unio marad hátra, amely természete-

tesen nemcsak teljesíti Magyarország minden óhaját, hanem nem is hogy kielégítetlen óhaját, miáltal Magyarország kiépítése beteljesül. És mégis azt tapasztaljuk, hogy ezt ignorálva mindkét párt csökönnyösen ragaszkodik elveihez és programjuktól egy hajszálnyit sem akarnak engedni.

Nézzünk csak utána a történelemben, a mely mégis csak tanító-mestere kell hogy legyen minden nemzetnek. Egyesülés által hozták létre a németek a nagy német birodalmat. Egyesülés által emelték az olaszok országukat nagyhatalommá. Sőt Románia és Moldova és Oláhország egyesülése által lett független királysággá.

És nézzük, hogy mily szerencsétlenség érte az egyenetlen Lengyelországot, a melyben minden lehető párt volt, csak egységes nemzeti párt nem. Mennyit ártott a Nagy Napoleonnak, hogy nagy győzelmei és óriási hadserege dacára nyomorultul tönkre jutott, azért mert mindent egyszerre akart elérni, a helyett, hogy a telet Lengyelországban töltötte volna, mert győzhetetlen maradt volna, nemcsak megtartva, hanem a lengyelek által még növelve nagy seregét.

Gondoljuk meg tehát, hogy hova visz az elsietés. Gondoljuk meg tehát, hogy az egyesülés által mindent elérhet Magyarország és a válságnak vége szakad, ha a király tömör egységes nemzeti párttal áll szemben, a melynek kormányképessége ellen kifogás nem emelhető.

Lapunk egy sokáig külföldön lakott barátjától kaptuk a fenti közleményt, melyet főleg abból a szempontból tartunk érdekesnek, hogy milyen impressziókat kelt a magyar politikai élet jelenlegi válsága egy olyan emberben, a ki nincs szoros nexusban a politikával, de

szeret és tud annak kérdései felől általánosabb nézőpontra emelkedve elmélkedni, gondolkodni.

Érdekesnek tartjuk, hogy a cikkíró, kit különben általában mérséklet jellemez, a perszonálio unio-ban találja meg azt az eszmét mely a magyar nemzet összes rétegeit egyesíteni képes.

Hát hiszen nincs szó arról, hogy ne a perszonálio unio volna az az eszme, a mely a magyar politikai világra nézve, ha nem is a Hermann Ottó által emlegetett végcélit, de a közel jövőben megvalósítható és megvalósítandó törekvést jelenti.

Azonban ma még ettől kissé messze vagyunk. A politika az exigenciák tudománya lévén, azt követeli ma a közélet possibilitásra törekvő tényezőitől, hogy aspiratívumokat a létező közjogi rend keretein belül állítsák fel. A tiszta perszonálio unio azonban ennél tovább megyen. Éppen ezért ennek fenn kell maradnia a maga tisztaságában, mint egy dicsőbb jövő sarkkövének, a ma feladata azonban csak a létező közjogi rendben biztosított nemzeti vívmányok érvényesítése lehet s ebben egy kis jóakarattal és körültekintéssel meg lehet találni azt az egységesítő erőt is, a mire a politikai életnek ma szüksége van legalább is meg a szükség mértékében.

Sz

— A makóiak Justh Gyulánál. A makóiak küldöttsége tegnap délelőtt tisztelgett Justh Gyula elnöknel, hogy átnyujtsa neki a város üdvözlő iratát képviselővé választása alkalmából. A küldöttség reggel 9 órakor indult gyalog a Pannónia-szállóból s Csanádfalva és Apátfalva községek köldöttjei is csatlakoztak hozzájuk. A képviselőház elnöke fél 10 órakor fogadta az elnöki fogadóteremben a kerületből

jött deputációt, melynek nevében Farkas József mondott hatásos beszédet Rámutatott arra, hogy Makó huszonnégy év óta küzd a függetlenségi eszmékért és ez idő alatt folyton növekedett iránta a kerülete szeretete s az ország becsülése. A polgármester szavaira Justh Gyula elmondta, hogy módfelett meghatja Makó és a szomszéd községek rokonszenvének ez a szép és kitüntető megnyilatkozása. Makó közönsége mindenkor törhetetlenül küzdött azokért az eszmékért, melyek most kezdenek diadalmaskodni. Az ő kitüntetésében azt a tanúságot látja, hogy az elvekhez való ragaszkodás biztosítja a nép akaratának érvényesülését. Azt hiszi, hogy a képviselőház elnökévé való választása annak a bizonyossága, hogy az igazi népképviselő csak most kezdődik. Ha nagy is a méltóság, a melyre jutott, a dicsőség nem szállt a fejébe, marad az, aki volt és szigorúan kitart az elvei mellett. Az elnök beszédét nagy éljenzéssel fogadták a makóiak, akikkel az elnök sorban kezét fogott. Délben Justh Gyula a Hungária-szállóban ebédet adott vendégei tiszteletére.

A politikai válság.

Bécs, márc. 7.

(B. K.) A rózsaszínű felhők letűntek a magyar politika egéről; a láthatár alján mintha füstgomoly emelkednék; rövidesen beborul az egész mennyboltozat, villámok cikáznak, hatalmas dörgés rázza meg a levegőkört: itt a zivatar.

Hiszik már odahaza, hogy zivatar lesz? Ugy látom, igen, mert mindenféle villámhárítók alkalmazására készülnek. Felirat a királyhoz volna az egyik, küldöttségek járása volna a másik, nagy országos gyűlés a harmadik hegye a villámhárítónak. Csupa semmisség; viaszkos csucok, melyek elolvadnak és a

A „NAPLO“ tárcája.

Káposztáslaska.

Irtta: Versényi György.

Szép, enyhe nyári alkonyat volt. A nap épen lemenőben. A tornác előtt sokszínű mályva fürdött a báméskodó napsugárban. A tubarózsa édes illatot árasztott szét s az alig bólogó akác lombján egy tengelic zengette esti dalát. A tanár nagy meglepedve járt le s fel a tornácon, bódó füstököt eresztgetve köpcös szivarjából. A konyhában már lobogott a tűz, fénye kisütött a nyitott ajtón. A tanárné a vesszőkészítéssel foglalkozott. A tanár boldogan mosolygott, be-bepislogva a tűzhely körül forgolódo, kipirult arcú asszonykára. Önkénytelen dudolgatta magában a sétatéri kioszk tamburásaitól tanult nótát.

Az ici-pici, drága kicsi
Kövér asszonyka!

Aztán, csakhogy szóljon valamit,
azt kérdi: Mi lesz vacsorára? Az

asszony kedélyesen feleli: Káposztáslaska, vagyis inkább: laskáskáposzta, mert több benne a laska, mint a káposzta. A tanár nyelvész-tanár lévén, észre se vette magát, tudományos előadásba kezdett: épen azért káposztáslaska, mert összetételben az alapfogalmat a második szó fejezi ki, az első csak jelző; tehát itt laskáról esik említés, a melyben káposzta is van. Ám vesztére okoskodott. Elfelejtette, hogy nemcsak minden asszony született nyelves, akarám mondani: nyelvész, hanem az ő felesége, okleveles tanítónő, s így a füstölt marhanyelv kezelésén kívül a magyar nyelv kezeléséhez is oklevélileg ért. Vissza is felelt az asszonyka: Ugyan? hát nem világos, hogyha azt mondom: laskáskáposztás ételről van szó, a melyben káposzta is van?

Jó, jó — mondja a tanár — a tudomány nem köménymaglevés, a melyet, ha akarom, tejföllel készítek, ha akarom, tejföl nélkül; esetleg megközmásítom; azért mégis

köménymaglevés, csak legyen, aki megegye.

Erre már kipurul az asszony képe, felpattan: hát én tán most kezdek nyelvtant tanulni! Talán libapásztor voltam? Onnan hoztál szolgálonak s mikor nem palástolhattam a szégyenemet, feleségül vettél? Tudd meg, hogy nekem minden nemzetségem becsületes volt, még a férfiak is.

De hát mi köze a káposztáslaskának a női erények tisztaságához? kérdi a tanár.

Bolond voltam, mikor ebbe a rossz máju családba léptem.

Hát már az ártatlan családomot is bekáposztáslaskázod? Ki bántott? sirban nyugvó, soha sem ismerted szülőim? nem létező testvéreim? Nekem csak az a családom van, a mit tőled nyertem.

A szegény gyermekeket is szemrehányod? Bár agyonütött volna valaki, mikor arra az örült gondolatra vetemedtem, hogy hozzád menjek feleségül. De nem tűrök tovább. Elég volt már a kinszen-

vedésekből. Nem vagyok rászorulva, hogy valaki kegyelem kenyéren tartson. Meg tudok élni a magam emberségéből, van diplomám.

Avval könyekre fakadva, ott hagyott káposztásiaskát, laskáskáposztát. Rohant be a szobájába. Bealkonyodván, lámpát gyújtott, maga elé tette a szép fehér iv miniszteri papirost, tollra görbitette az ujját és irt, irt.

A tanár ur pedig elszontyolodva gondolkozott: Mégis csak jobb volt a régi tudománytalan világ. Akkor, ha az asszony megharagudott az urára, fejébe vágott egy keztegyébe eső cseréptányért. Kár: két krajcár. Ma folyamodik a miniszterhez tanítónői állásért. Egyenleg: 1 iv miniszteri papir 1 és fél krajcár, boríték 2 krajcár, ajánlott levél 15 krajcár, bélyeg 50 krajcár; összesen 68 és fél krajcár. S a mellett nincs se káposztáslaska, se laskáskáposzta. A néma éj méla csendjében éhesen kell megülni a kibékülés ünnepét.

házat meg nem óvják a mennykőcsapás ellen.

Ma inkább, mint valaha, állok emellett a tanács mellett, melyet rögtön a választás után a helyzet teljes ismeretében hazaküldtem: a függetlenségi és 48-as pártnak abszolút többségbe kell jutni — választások nélkül, mert különben kénytelen lesz erre törekedni hosszú vajadások után — választásokkal.

Már néhányszor vártam az itteni leveleket és mondhatom, hogy értesítéseim mindig helyesek voltak és hogy a helyzet ma is az, ami már két hét óta volt. Mielőbb újból változom a történéseket, csak egy megjegyzést akarok leszegezni, melyet állítólag a király gróf Apponyi Albertre tett. Azt beszélik, hogy a király Apponyi kihallgatása után beszélt a bécsi legbensőbb tanácsadókkal és azt mondta volna: „Dieser Apponyi übertrifft ja den Kosuth, nur ist er nicht so fein!“ Okozta volna ezt a királyi kifakadást az, hogy Apponyi igen egyenesen, minden udvari sallang nélkül elmondta nézetét és nagy határozottsággal kifejtette, hogy koalíciós program nélkül nincs koalíciós kormány, egyáltalában semmiféle kormány.

Apponyi mérsékelt felfogása, mely jóformán gyökereiben inkább a 67-be, mint a 48-ba megy, a királynak tulajdikként és ennek a felfogásnak nyílt ismertetését nem elég finomnak találja. Ez már elég bizonyíték, hogy a király már teljesen benne van Khuenék politikájában, mely vagy a szövetkezett pártok szétugrasztására, vagy kisebbségi kabinethez és új választásokhoz visz.

Azt beszélik, hogy a király a mostani kihallgatási sorozat befejeztével Budapestre megy; lehet, hogy igaz, de biztosra nem merném állítani. Utána jártam ugyanis a hír eredetének és megtudtam, hogy onnan keletkezett, hogy a főudvarmesteri hivatal utasítást küldött Budapestre, hogy a király lakosztályát tizedikére fűtsék ki. Megjegyzem azonban, hogy a lakosztályt a válság óta már kétszer kifűtötték és a király még mindig Bécsben maradt; de akár Bécsben marad a király, akár Budapestre megy, a jövő héten már azokat a politikusokat fogja fogadni, akikkel a kabinetalakításról fog beszélni, illetőleg a kikkel közölni fogja azt a kormányprogramot, melyet a maga részéről ultimátumnak tekint és meg fogja kérdezni, kit tartanak legalmasabbnak ennek az ultimátumnak keresztül vitelére? Valaki pedig mindenesetre megkapja a megbízást ezen az alapon, még ha a meghallgatandók senkit sem tartának alkalmasnak.

Ezt a valakit az itteniek legszivesebben gróf Khuen-Héderváry személyében, Tiszáké legszivesebben nem Láng Lajos, hanem Hódossy Imre személyében látják. Folyik is az intrika vigan mind a három kisebbségi jelölt mellett; sőt van gyenge áramlat egy párto-

kon kívül álló negyedik jelölt: Wekerle Sándor mellett is.

Listát is kolportálnak már, hogy kik volnának a meghívandó augurok, kiknek a királyi program és a leendő miniszterelnök személye felett kellene nyilatkoznok. Volnának ezek: gróf Tisza István, gróf Khuen-Héderváry Károly, Lukács László, Hódossy Imre, Láng Lajos, Wekerle Sándor és gróf Andrássy Gyula, esetleg még báró Bánffy Dezső és a néppárt valamelyik korifeusa. A függetlenségi pártnak ebben a listában nem jutott helye, a mi természetes is, mert a program a függetlenségi törekvések teljes negatívumát fogja jelenteni és a megbízandó miniszterelnök tarsolyában egyéb fegyverek között ott lesz az újabb házfelosztás is, hogy új választások során a függetlenségi párt számarányait is le lehessen szállítani és megbizonyítani, hogy az országban nincsen függetlenségi többség.

Hát nem balgaság ezt a hosszú Kálváriát járni? Meg kell rögtön csinálni a függetlenségi többséget és ott leszünk, a hol különben csak ősszel az új választások után lehetnénk.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 8.

Formai ülésnek tudják a maít, de olyan zsúfolt karzatok várják, mi történi azon, mint valamikor, nagy viharok idején. Azok, akik a reggeli lapokat olvasták, abban a hiszemben jöttek el, hogy Holló Lajos csakugyan elmondja azt a beszédet, amelyre a függetlenségi párt felszólította s a melyből pikáns leplezéseket vártak a kitüntetések és a Tisza-kormány sok más hamissága dolgában. A beszéd azonban ugylátszik, elmarad. Az ülés előtt konferencia volt az elnök dolgozószobájában, amelyben úgy határoztak, hogy Holló beszédét majd az elnapolás után való első érdemleges ülésen mondja el.

Az ülés így csupa formások közt telik. Felolvassák a végleg igazolt képviselők névsorát, azokról referál az elnök, akik ellen petíciót, kérvényt vagy panaszt adtak be s így felszólítás alig volt. A folyosókon azonban eleven volt az élet s egyébről sem volt szó, mint a bécsi kihallgatásokról és a helyzetről, amelyet minden oldalon vigasztalannak látnak.

Az ülésről az alábbi tudósításunk referál:

Elnök *Justh* Gyula.

Elnök: Az ülést megnyitom. A jegyzőkönyvet vezetni fogja Zboray Miklós, a javaslatok mellett felszólalókat jegyezni fogja Luby Géza, a javaslatok ellen felszólalókat pedig Salamon Géza.

Bemutatom a miniszterelnök ur átiratait, amelyekkel értesít, hogy az Olaszországgal való kereskedelmi és forgalmi viszonyainknak ideiglenes rendezése tárgyában és

a Rábaszabályozó társulat vízrendezési munkálatainak befejezéséről és pénzügyi viszonyainak rendezéséről szóló törvényjavaslatok ő felsége által szentesítetté, azok mint az 1904. évi XXXVIII. és XXXIX. t.-cikkek az országos törvénytár utján kihirdetettek.

Bemutatom a miniszterelnök ur átiratát, a melyvel értesít, hogy ő felsége gróf Festetics Tasziló magyar főpohárnokmestert ezen méltóságától kegyelemben való felmentése mellett a magyar főudvarmesteri, gróf Wenckheim Frigyeszt a főpohárnokmesteri méltóságra legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Bemutatom a horvát-szlavon-dalmát országgyűlés elnökének kétrendbeli átiratát, melyek szerint a Magyarország és Horvát-Szlavonország között az 1899., 1900. és 1901. évekre eszközölt lezárolásokat a horvát-szlavon-dalmát országgyűlés elfogadta.

Jelentem, hogy az osztályok közül megalakultak a következők: Az I. osztály elnöke Uhaly Kálmán, jegyzője Buza Barna. (Éljenzés a szélsőbaloldalon.) A II. osztály elnöke Szederkényi Nándor, jegyzője Kálosi József. (Éljenzés a szélsőbaloldalon.) A III. osztály elnöke Sághy Gyula, jegyzője Benyovszky Mór. (Éljenzés a szélsőbaloldalon.) A VII. osztály elnöke gróf Zichy Jenő, jegyzője Szász Zsombor, a VIII. osztály elnöke Gulner Gyula, jegyzője gróf Bethlen István.

Még meg nem alakult a IV., V., VI. és a IX. osztály. Felhívom ezeket, hogy a számukra kijelölt helyen az ülés végén megalakulni sziveskedjenek, hogy a legközelebbi ülésen bejelenthető legyen.

Jelentem, hogy a képviselőháznak a legutóbbi ülésén megválasztott bizottságai megalakultak és pedig a gazdasági bizottság elnöke hivatalból a Ház elnöke, jegyzőjévé pedig megválasztották Rátka László. A mentelmi bizottság elnöke lett Gál Sándor, jegyzője Várady Károly, előadója pedig Kálosi József. A naplóbiráló-bizottság elnöke lett Trubinyi János, jegyzője Ráth Endre. Az összeférhetlenségi állandó bizottság elnöke a Ház által megválasztott gróf Károlyi István, helyettes elnöke Günther Antal, jegyzőjévé pedig megválasztották Heilebronth Géza.

Ezzel kapcsolatban felhívom az összeférhetlenségi bizottság állandó tagjait, névszerint gróf Andrássy Tivadár, Eötvös Károly és Popovics Vazul István képviselőket, akik a házszabályok 147. §-a értelmében az esküt még le nem tették, hogy az eskü letétele után jelentkezni sziveskedjenek.

Bemutatom gróf Esterházy Kálmán képviselő levelét, amelyben a képviselőház jegyzői tisztéről lemond. (Helyeslés a baloldalon.) A Ház a lemondást tudomásul veszi és az új jegyző megválasztása iránt majd lesznek bátor az ülés végén javaslatot tenni.

Bemutatom Zanella Richárd képviselő levelét, amelyben bejelenti, hogy ez idő szerint összeférhetlenségi helyzetben van. Tudomásul vétetik. (Folytonos zaj. Elnök csendet kérék, t. képviselőház.)

Bemutatom Terbócz István, Török Béla, Csepreghy István, Bene István, Pisztori Mór, Kuszka István, Návay Lajos és Szakács Zoltán képviselők leveleit, amelyekkel bejelentik, hogy összeférhetlenségi

helyzetüket megszüntették. Tudomásul vétetik. Bemutatom Fogarassy Zsigmond, Ugocsa vármegye halmii és gróf Karátsonyi Jenő Torontál vármegye, zichyfalvi választókerületekben megválasztott országgyűlési képviselők utólag, az igazoló osztályok tárgyalásainak befejezése után beadott megbízóleveleit. Ugy ezen két megbízólevél, valamint a háznak korábban beadott, de szintén az osztályok tárgyalásának befejezése után beadott megbízólevél, nevezetesen gróf Benyovszky Rezső, Bene István, Coppony Traugott és Mihálovics Endre, országgyűlési képviselők megbízó levelei megvizsgálás és jelentésértel végett kiadainak az igazoló állandó bizottságnak. Ezzel kapcsolatban egyuttal jelenthetem a t. Háznak, hogy a képviselőházban most már az összes választókerületek képviselve vannak.

Most pedig a házszabályok 24. §-a alapján be kell mutatnom azon képviselők névjegyzékét, akiknek választása ellen a házszabályok 12. és 15. §-a értelmében sem kifogás, sem panaszszal vagy kérvénnyel megtámadva nincsenek és kik ekként végleg igazolt képviselőknek jelenthetők ki.

Ezután felolvasták a végleg igazolt képviselők névjegyzékét s az elnök bezárta az ülést. A holnapi ülés napirendjén a harmadik jegyző s a bizottsági tagok választása van.

A háború.

A pétervári vezérkar Kuropatkin tábornok eddigi harcait, amelyeket Mukden körül fejtett ki, olyan bírálattal kíséri, amely bizonyítja, hogy az orosz katonai körök sem hiszik már rendületlenül, hogy a muszka hadsereg győzni fog. Eszerint az orosz vezérkar véleménye a következő: Kuropatkinnek március 4-éig sikerült azt a nagy veszedelmet elkerülnie, amely hadseregének balszárnját fenyegette a Dalin-szoros elvesztésével. Ellenben eddigelé nem sikerült urrá lennie a veszedelem fölött, amely jobbszárnját fenyegeti még most is. Az igazi katasztrófa pedig onnan fenyegeti az orosz hadsereget. — A Mukdentől délre felállított XVI. hadtestet Kuropatkin oly módon indította utnak, hogy a Hunho folyót átléphette és azután Salinou felé masírozott. Akkor azonban véres csatákban megverett.

A japánok számszerinti többsége ezeken a helyeken óriási volt. Nogi tábornok minden divíziója harcban állt. Itt tehát négy japán jutott két oroszra. Teljesen megfoghatatlannak tartja az orosz vezérkar, hogy e súlyos vereség közben Rennekampf tábornok erős lovashadteste, hol tartózkodott, akinek az volt a feladata, hogy a Hunho és Liho közt lévő területen felderítő szolgálatot teljesítsen. A lovashadtestet Micsenko tábornok vezényelte. Amikor Micsenko tábornok súlyosan megsebesült, Kuropatkin, Rennekampf tábornokot a balszárnyról a jobb szárnyra küldte s a csapatok fölötti parancsnokságot Ekk tábornokra bízta.

Az összes reménységet most ab-

ban koncentrálnak, hogy Kuropatkinnak valamely stratégiai leleményével sikerülni fog mégis a teljes körülzárás veszedelmét kikerülni. De figyelembevétel, hogy Kuropatkin a Jalutól Mukdenig folyton szaladva visszavonult, a nélkül, hogy egyetlen jelentős győzelmet aratott volna, ez a reménység meglehetősen halvány. Az orosz forradalmárok pedig reménységüket abba helyezik, hogy az orosz hadsereget Keletáziában utoléri a várva-várt katasztrófa s csak akkor szabadulnak föl az összes szabadságra törő elemek.

Pétervár, márc. 8.

(A pétervári távirati ügynökség jelentése.) A véres küzdelem nem enged, hanem nevezetesebb lesz. Az oroszok jobb szárnya észak felé kerülőt tett és most párhuzamosan állanak a japán megkerülő hadoszloppal. Mindkét fél erősen tartja állását. Minden nap japán foglyokat hoznak. A nap során jelentékeny küzdelmek folynak Juhuntun körül, a szinmintini uton. A múlt éjjel a japánok újból megtámadták a Rennenkamp-féle csapatot, a Gutulin-szorost s a Putilov-domb közelében levő állásokat.

London, márc. 8.

A Reuter-ügynökség orosz főhadiszállás tudósítója jelenti Mukdenből tegnapi: Ma a küzdelem a jobbszárnyon szakadatlanul folyik estig. A főcsatavonalnak, úgy mint tegnap, hat verszt volt kiterjedése. Estefelé a japánok Manziapunál jó állást foglaltak el és még tovább hatolnak északra, de úgy látszik a nélkül, hogy közelebb jutnának céljukhoz. Az oroszok veszteségei ez ütközetben máris nagyobbak, mint a Liaojangi csatái voltak. A japánok veszteségei talán még nagyobbak. Délután 2 órakor Jauszulunt japán gyalogság szállotta meg.

Mukden, márc. 8.

A Reuter-ügynökség jelenti tegnapi kelettel: A japánok folytatják sáncvédelmi műveleteiket s a Tienling felé nyomuló oroszok támadólag léptek fel. A japánok Sahópunál megtámadták az oroszokat, a kik délnyugat felé visszavonultak. Tegnap déli kelettel érkezett távirat szerint a japánok megtámadták a Hunhónál az orosz hadállásokat. A tüzerütegek tüzelése egész nap tart.

London, márc. 8.

A „Daily Telegraph“ jelenti Tokióból: Inkauból táviratozzák: Az oroszok Fucsuntól Tieling felé visszavonultak és óriási veszteségeket szenvedtek. A segélycsapatokat délfelé Mukdentől, a japánok elvágták. A japán jobbszárny Mukden mellett foglalt állást. A harcokban nagy veszteség érte az oroszokat és sok halott hátrahagyásával vonultak vissza. Kuropatkin jobbszárnya huszezer emberből áll.

A NAPLO telefonszáma

Szerkesztőség: 503.

Kiadóhivatal: 379.

Megszurkált katonák.

— Véres harc az utcán. —

Szegedről írják nekünk, hogy ott a farsang utolsó napján véres verekedés folyt le katonák és parasztleányok között. A Vajdovics-féle mulatóhelyen találkozott össze két utász-katona egy nagyobb társaságban mulatott parasztleányokkal.

A parasztleányok haragudtak az utászokra, az utászok nem jó szemmel néztek a civilekre.

Az egyik utász Karpelesz László tizedes, a másik Kotár Lázár tizedes, volt, a kik a szegedi 14. utászszázalaj I. századában szolgálnak. Csendesesen iszogattak egy darabig. A mulató-tízletben leányok is vannak. Ezek a hölgyek igen alkalmassak arra, hogy összetűzzenek miattuk a civilek és katonák. Egyiket öleli, a másikra rákacsint és kész a veszedelem.

A leányok és az utászok között a háboru már a mulatóhelyen kitört. Azonban nem tudott nagyobb arányokat ölteni, mert a házi gazda az utcára tessékelt a vendégeket.

A Topolya-soron kezdődött meg a csata. Az utászok haza akartak menni, de a duhajkodó legénység előbb leakarta tárgyalni a dolgot. Utánuk eredtek. Megtámadták őket.

Az utászok kirántották az oldalfegyvert és védekezni kezdtek. E közben egy parasztleányt megsebeztek. A hősiesség védelem nem sokáig tartott, mert a leányok közrefogták, legyűrték az utászokat. Elveiték a bajonettet, bicskát ríntottak és Karpelesz Lászlót a fején, Kotár Lázárt az oldalán és hátán súlyosan megsebesítették. Kotárnak a tüdejét érte a szurás.

A megszurkált katonák állapota súlyos. A rendőrség folytatja a nyomozást a topolya-sori háboru ügyében.

A jövő tánca.

Isadora Doncantól.

Azzal a kérdéssel fordultak hozzám, hogy a jövő táncáról beszéljek. Most még korai ez a kérdés, ötven év múlva már lehetne róla beszélni. Különböznék is indiszkrétnak tartom saját táncomról beszélni. Azok, akik szimpatizálnak velem, jobban tudják, hogy mit akarok én tulajdonképpen, mire törekszem; azok pedig, akik nem ajándékoztak meg rokonszenvükkel, jobban tudják mint én, hogy miért ellenségeim?

Egy ízben azt kérdezte tőlem egy hölgy, hogy miért táncolok fedetlen lábakkal:

— Asszonyom, vallásos érzület él bennem az emberi láb szépségei iránt — válaszoltam. A kíváncsi úgy nyilatkozott, hogy őt nem nyugtalanítják ilyen érzések. De én megmaradtam állításom mellett.

— A lábak formája és kifejezőképessége nagy dicsőséget jelent az emberiség fejlődésében.

A hölgy makacsul védte álláspontját:

— De én nem hiszek az emberi fejlődésben.

Amint láthatják, nem tudtam meggyőzni egy leányt, miként értessem meg magamat többekkel?

A jövő tánca — mult tánca; tánc, amely örökké ugyanaz volt és ugyanaz marad, mint ahogy örökké ugyanazon harmóniában mozog a hullám, a szél és a földgolyó. — Megállunk az oceán partján és eszünkbe sem jut megkérdezni a hullámtól, vajjon a multban is így hullámozott-e? A jövőben is így csapkodja-e majd a partot? Csúpan azt érezzük, hogy a mozgás, mely a víz természetének megfelel, örökké megfelelt ennek a törvényszerűségnek, amely a jövőben sem fog változni.

Ha az egész világegyetem mozgását egy egyéni tetben koncentrálnánk, úgy az, mint „akarat“ jelenne meg előttünk.

Az igazi tánc nem egyéb, mint az akarat természetes gravitációja az individumban.

Azok a mozgások, melyekre balletiskoláink tanítanak, olyan mozgások, melyek hiába küzdenek a gravitáció természetes törvényei, az egyéni akarat ellen és amelyek elmentésben állanak azokkal a mozgásokkal és formákkal, melyeket a természet szül és ezek a mozgások lehetnek csúpan, amelyet a táncművészet a modern ballet képében magára ölt, a degeneráció kifejezése, az élő halott mozgása.

A modern balletiskolák mozgásai természetellenesek, mert annak a látszatára törekszenek, mintha a gravitáció törvényei nem léteznének számukra. Az új táncművészet alapmozdulatának a csiráját, a melyből minden más mozdulatnak származnia kell s amelyek magasabb kifejezési formák elérésére törekszenek.

Azok számára, akik a mai ballet mellett élvezetet találnak s azt hiszik, hogy a balletet történelmi, vagy koreografiai alapon igazolni tudják, azoknak csúpan azt válaszolom, hogy nem képesek a táncban mást élvezni, mint a — trikót. Ha a trikón és balletkosztümökön átláthatnának, észrevehetnék az izmok természetellenes fejlődését, a degenerált csontrendszert, amely tetszetős trikóban ugrál előttük. A modern ballet arra törekszik, hogy a női test természetes szépségét megtartsa.

Azután pedig — mint minden művészetnek — célja az, hogy az emberiség legnemesebb ideáljának adjon kifejezést.

Valaha a legnemesebb művészet volt a tánc. És kell, hogy legyen ismét. Fel kell emelkednie a mélységből, melybe lesüllyedt.

A jövő táncosnője olyan nívót teremtsen, amely a többi művészetekre is hatással legyen.

Szép, egészséges és művészi kifejezés, ez a táncosnő missziója és ennek a misszióknak áldozom életemet.

Azokat a primer-mozdulatokat megkeresni, amelyből a jövő tánca foly-

tonos váltakozásban fejlődni fog, a feladata az új tánciskoláknak.

Céлом idővel olyan iskolát alapítani, olyan színházat építeni, a melyben száz ifjú leány az én művészetemet sajátítsa el és fejlessze tovább. Én nem fogom tanítani a lányokat, nem fogok velük bizonyos mozdulatokat betanítatni, „meg fogom velük értetni, hogy olyan mozgások művészi elsajátítására törekedjenek, amelyek természetesekek“. A ki egy apró gyermek táncát nézi, nem tagadhatja le, hogy a kis gyermek tánc szép. Szép ez a mozdulat azért, mert a gyermek természetének megfelelőek, de szépek lehetnek az emberi test mozdulatai a fejlődés bármely fokán mindaddig, amíg harmóniában állanak azzal a fokkal, amelyet a test fejlődése elér. Nem szabad a testet olyan mozdulatok elsajátítására kényszeríteni, a melyek nem felelnek meg természetének.

Minden intelligens gyermek csodálkozhatik afelett, hogy a balletiskolákban olyan mozdulatokra tanítják, amelyeket a világért meg nem próbálna, ha saját akarata szerint mehetne.

A jövő tánciskolája az ideális női alak fejlesztésére törekszik. A tánc kell, hogy legnagyobb mértékben visszatükröztesse korának szellemét. És vajjon ki hiszi, hogy a ballet korunk kulturájának hü tükré?

A jövő táncosnője olyan nő lesz, aki lélekben és testben harmonikus fejlődést mutathat föl, akinek teste minden mozdulata lelkének természetes nyelvezete lesz. A táncosnő nem egy nem egy nemzeté, hanem az egész emberiségé lesz; nem fogja a tündéreket utánozni, vagy kacér asszonyokat, hanem maga lesz az igazi nő legnagyobb és legnemesebb jelenségében.

Ki fogja fejteni táncában a természet váltakozó életét, teste mozdulataiból a szellem fog kiáradni, ki fogja fejteni végül a nő szabadságát.

Sezbb, magasabb lesz, mint az egyiptomi nő, mint a görög nő, mint a renaissance asszonya. A jövő táncosnője a legnagyobb szellemnek a legszabadabb testben való érvényesülését fogja kifejezni!

Az első fecske.

A nagy nyugaton ma már anynyira el van terjedve az automobil, hogy az nem csak mint sporteszköz szerepel, hanem mint közlekedési eszköz is egyike a számottevőbbeknek. Nálunk bizony az automobil még ritkaság számba megy és ha egy-egy ilyen jármű Kolozsvár utcáin megjelenik igen sok bámulója van. Ezután azonban már nemcsak vendég-automobilok fogják nálunk a haladást bizonyítani, mert a napokban érkezett meg Kolozsvárra Merza Lajos kir. tanácsos „saját külön“ automobilja, mely ma már kísérteties túlkölésével hirdette Kolozsvár utcáin, hogy egy lépéssel ismét közelebb jutottunk a nyugathoz. Ebből az alkalomból nem érdektelen elmondanunk, hogy Merza

Lajosnak ez neu az első automobilja. Ő azon szerencsés halandók közé tartozik, a kiknek a hogy mondani szokták, valósággal utána hajigálják az automobil. Legalább erre kellett neki gondolnia, mikor pár évvel ezelőtt pecsétes levelet kapott messze idegenből, a mely azt az örvendetes hírt adta tudtára, hogy az ott rendezett automobil sorsjátékon egy valóságos automobil nyert.

Merza Lajos azonban tudta, hogy neki sohasem volt automobil sorsjegye, nem érette tehát, hogy hogyan halmozza el kegyeivel őt ennyire a szerencse Istene. Mi hallottuk ugyan már, hogy ha Isten akarja, hát a seprünyét is elsül és sorsjegy nélkül is lehet főnyereményt ütni, de Merza Lajos ur nem tartozik ezek közé az optimisták közé és sehogysem tudta elhinni, hogy az Isten éppen azt akarná, hogy ő automobilon járjon, vagy ha már az Isten akarja, akkor miért áll a levél végén az a kérés, hogy küldjön szállítási és vámköltségekre 600 forintot.

Mint mondtuk tehát Merza nem állott kötélnék, hanem átadta a levelet a rendőrségnek, a mely kinyomozta, hogy a levelet egy szédelgő társaság küldte Merza Lajosnak, hogy 600 forintig megkárosítsa. Kiszült, hogy annak a társaságnak se automobilja, se sorsjátéka nem volt soha, s hogy az egész dolog egy Kolozsvárt is járt és külföldre került vivómesternek *Robelli* Jenőnek ügyesen kieszelt csalása volt.

A mostani automobil már nem a szerencse hozta Merza Lajosnak, mert késpénzen vette ott, a hol gyártották 15 lóerőre. Maga a gyár mérnöke hozta ide Kolozsvárra és adta át az automobilsport kolozsvári uttorójának.

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

Királyi kihallgatások.

Daranyi Ignác kihallgatása.

Budapest, március 8. (Saj. tud.) Daranyi Ignácot ma délelőtt 11 órakor fogadta a király. A volt miniszter, aki majdnem teljes óra hosszat volt a király dolgozószobájában, előadta azokat az okokat, amelyek miatt egy átmeneti kormány alakítása megghiusult és előterjesztéseket tett egy koalíciós kabinet alakítására.

Láng Lajos kihallgatása.

Budapest, márc. 8. (Saját tud.) Láng Lajos ma d. e. a magyar palotában Khuen-Héderváry Károly Ő Felsége személye körüli miniszterrel hosszabb ideig értekezett, majd 1/2 órakor a Burgba hajtattott, hol a király magánkihallgatáson fogadta. A kihallgatás befejeztével Láng Lajos a Bristol-szállodában levő lakására hajtattott, a hol az őt megkérdező újságíróknak elmondotta, hogy a király őt rendkívül szívélyesen fogadta, kezét szorított vele és megkérdezte véleményét. A folytatott beszélgetésről nem mondhat semmit. — Arra a kérdésre azonban, hogy milyenek látja a hely-

zetet, Láng Lajos azt mondta, hogy bármily nehéz felhők vannak a láthatáron, a válság kedvező elintézésében nem kételkedik.

— Mire alapítja ezt a véleményét — kérdezték Lángtól, mire ő megjegyezte, hogy a király szigorú alkotmányos érzületéről győződött meg és tudja, hogy a király atyái jóindulattal viseltek minden politikai tényező iránt és a kibontakozásnak ilyen formán okvetlenül sikerülnie kell.

Láng Lajost ezután megkérdezték a Láng-féle kabinet kombinációjának híre felől, mire Láng kijelentette, hogy ennek semmi alapja nincsen, hogy ő minden kombinációtól távol áll és hogy az ő designálása szóba sem jöhet.

Láng kihallgatása alkalmával a koalíciós kormány is szóba került, erről azonban Láng minden közlelbi felvilágosítást megtagadott.

Thaly Kálmán kihallgatása.

Budapest, március 8. (Saját tud.) Thaly Kálmán tegnap este 9 órakor érkezett Bécsbe és *Thallóczy* Lajos külügyminiszteri osztályfőnökhöz szállott, kivel régi, meleg baráti viszonyban van. Thaly ma délelőtt 1 órakor ment a király elé s kihallgatása alkalmával frakkot viselt a Szt.-István rend kis keresztjével. A kihallgatás 40 percig tartott, melyen a király Thaly-val igen szívélyesen beszélgetett. A király megjegyezte, hogy Thaly igen jó színben van, mire Thaly is megjegyezte ugyanezt Ő felségéről.

— Hány éves, — kérdezte a király Thalytól.
— Hatvanhat, Felség, — szolt Thaly.

Ezután a király a politikai helyzetre nézve intézett kérdést Thalyhoz, mire Thaly elmondotta a királynak, hogy véleménye szerint a magyar vezényleti nyelv egy cseppet sem gyöngitene Magyarországot és Ausztria haderejét. Elmondotta Thaly a királynak azt is, hogy a Mária Terézia idejében viselt porosz háboruban idegen, például cseh csapatokat is magyarul vezényeltek. Azt mondta továbbá, hogy kívánatos volna, hogy minél több magyar tiszt képeztesse és hogy a magyar katonai nevelésre is több gond fordítsassék.

A király Thaly fejtegetései közben több ellenvetést tett, melyekről azonban Thalynak diszkrétója nem engedi, hogy bővebben nyilatkozzék. Thaly a királyt nagyon lehangoltnak találta.

Távozása előtt Thaly megjegyezte a király előtt, hogy maláriában szenved, mire a király megjegyezte, hogy nem is tudta, hogy Budapesten is van malária.

— Sajnos, van, — felelte Thaly, mióta az új Duna-ágot megnyitották.

A hírlapírók ezután Thaly véleményét kérdezték, ki azt mondta, hogy a helyzetet nagyon sötétnek és vigasztalannak látja.

Holló felszólalása.

Budapest, márc. 8. (Saját tud.) Az ellenzéki pártok által tegnap hozott határozat szerint *Holló* Lajosnak ma a házban napirend előtt fel kellett volna szólalnia. Ez a felszólalás azonban elmaradt. Ennek oka az, hogy *Apponyi* Albert gróf Bécsből telefonon jelentette, hogy a király őt megkérte, hogy a válság megoldásáig érdemleges tárgyalást a ház ne tartson. Az ellenzék tehát a király iránti loyaltásból erről lemondott.

A függetlenségi pártból.

Budapest, március 8. (Saj. tud.) A függetlenségi pártban ma élénk megbeszélés tárgyát képezte, a mind hosszabbra nyúló válság kérdése. A vélemény az, hogy a válság legfeljebb még 3 hétig tarthat, mert április 4-én letelik az a 3 hónap, melyet a válság megoldásának vég-határidejéül kitűztek. Ennek letelte után okvetlenül meg fogják tenni a megtorló lépéseket a Tisza-kormány által elkövetett lépések miatt. Elhatározta továbbá a párt, hogy szöveget intéz a nemzethez és országos jellegű akciót indít a kibontakozás érdekében.

A szabadelvű pártból.

Tisza István gróf beszéde.

Budapest, márc. 8. (Saját tud.) A szabadelvűpárt ma Podmaniczky Frigyes báró elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen felolvasták Kossuth Ferencnek a párthoz intézett levelét, melyben kijelenti, hogy Szóts Pált semmiesetre sem hajlandó jegyzőül elfogadni és nem adja szavazatát olyan férfira, a kinek a nov. 18-iki eseményekben legcsekélyebb része volt. Bejelentették továbbá a pártnak, hogy Eszterházy Kálmán gróf, megválasztott képviselőházi jegyző lemondását fenntartja és újabb megválasztása esetén sem vállalná el a jegyzői tisztelet.

Tisza István gróf, minisztereinek szoltott a kérdéshez és azt mondta, hogy semmi körülmények között sem hajlandók Szóts Pál jelöléséről lemondani. Tisza utalt arra, hogy ha az ellenzék az alelnöki székbe ültethette Bolgár Ferencet, a ki a nov. 18-iki események idején még a szabadelvűpárt tagja volt, akkor a jegyzői szék tekintetében sem tehetnek kifogást. Különben is a párt nem engedheti meg, hogy elhatározásait mások felülbírálják.

Ezután több bizottsági tagságra nézve állapodtak meg a jelöltekben.

A függetlenségi pártkörben ma este jutott el a párt határozatának híre. Ebben a tárgyban holnap d. e. ülést tartanak és ha a szabadelvűpárt Szóts Pál jelölésétől el nem áll, saját kebelükből fognak új jegyzőt választani.

A Háboru.

Budapest, márc. 8. (Saját tud.) A keletázsiai harctérről érkezett hi-

rek szerint *Kuropatkin* helyzete javult, minek oka az, hogy a tartaléksapatokat ügyesen tudta felhasználni. Urugati mellett ádáz harc folyik. A japánok részéről 200 ágyú és 50,000 ember áll rendelkezésére.

Külföldi lapok jelentései szerint az oroszok bámulatos hősiességgel harcolnak.

NAPLO.

— Hírek. —

Pör a város ellen.

— A gázgyár perel. —

A „Kolozsvári Gázvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság”, mely tudvalevően monopoliummai rendelkezik arra, hogy a várost gázzal világítsa, szerződésileg biztosította volt magának azt a jogot, hogy a mennyiben a város más világítási anyaggal kívánna az utcákat világítani, az e részben teendő ajánlattal szemben neki elsőbbség biztosítsassék arra nézve, hogy egyenlő feltételek mellett az illető világító anyagot a város közterületére ő vezethesse be.

Mikor a villanyvilágítás eszméje felmerült s az arra nézve beérkezett ajánlatok közül, mint legelőnyösebbet a Ganz-gyár ajánlatát a város respektálta, a szerződés rendelkezéseinek megfelelően felszólította a „Gázvilágítási Társaságot”, hogy nyilatkozzék: vajjon vállalkozik-e ugyanolyan feltételek mellett a villanyvilágítás beállítására.

A „Gázvilágítási Társaság” erre a felhívásra kitérően felelt, ugyanarra, hogy a város megkötötte a Ganz gyárral a szerződést.

Annál érdekesebb és meglepőbb, hogy most a gázgyár mégis perlekedésre határozta el magát.

Tegnap ugyanis keresetet adott be Kolozsvár városa ellen az állítólag nem respektált elsőbbségi jog birói megállapításáért a kir. törvényszékhez.

A keresetet, mint a felperes gyár képviselője Neumann Ármán dr. budapesti ügyvéd, volt orsz. gyűl. képviselő szignálta.

A keresetre a kir. törvényszék már legközelebből kibocsátja az idéző végzést, mely egy hosszú és bonyolult pert vezet be a kolozsvári Justitia foruma elé.

* **Pisztóry Mór inkompatibilitása.** Összeférhetlenségről szóló törvény szerint képviselő nem lehet egyszersmind a kolozsvári egyetem tanára. Ez az inkompatibilitási eset állott Pistóry Mór dr. is a kolozsvári I. kerület képviselőjére. Pistóry tehát az egyetemi tanári állásról lemondott. Ezt a lemondást levélben jelentette be a képviselőház elnökének, ki a levelet a tegnapi képviselőházi ülésen olvastatta föl.

* **Az ügyészség köréből.** Frits Béla kir. alügyész, kit a Dévára helyezett Gigner József helyére Lugosról helyeztek át Kolozsvárra, a

napokban foglalta el új állomását. Frits Bélában, ki mint rangban legidősebb alügyész az ügyész akadályoztatása esetén vezetője lesz az ügyészségnek, kiváló erőt nyert a kolozsvári igazságszolgáltatás.

* **Az új tizkoronásról.** Bécsben néhány nap óta híre jár, hogy az új tizkoronás bankjegyek, — melyet, dacára tarkaságuknak, máris közkedveltségnek örvendenek — meg vannak számlálva a napjai. Mindenfelé beszélték, hogy az Osztrák-Magyar Bank az új bankjegyeket bevonja a forgalomból. A hírek onnan eredtek, hogy az új tizkoronás magyar szövege más, mint a régié, sőt nemcsak más, de hibás is. A régi bankjegy közepén ugyanis nagy betűkkel „Tiz Koronát” van nyomtatva, míg az újon „Tiz Korona”. Az „összehasonlító bankjegyisme” bécsi tudorai szerint az új nyelvtani forma helytelen és a régi volt helyes. Hamarosan megállapíthatjuk, hogy a bécsi magyar nyelvészeknek nincs igazuk. A régi szöveg — „tiz koronát törvényes ércpénzben” — kevésbé helyes, mint az új, amely „tiz korona törvényes ércpénzt” ígér a bankjegyért. Egyébként ezzel a kérdéssel foglalkozott a bankjegy kibocsátása előtt a Magyar Tudományos Akadémia is és — nagyon helyesen — az új szöveg mellett foglalt állást. A nyelvtani helyességtől eltekintve, az új szöveg már azért is jobb, mert az új bankjegy első pillantásra nagy betűkkel hirdeti, hogy értéke „tiz korona”, míg a régi bankjegy közepén az érték tárgyesetben öltött a szemünkbe. Az Osztrák-Magyar Bank ezt a helyes újítást alkalmazni fogja a kibocsátandó új ötven és százkoronás bankjegyeknél is. A nemet szövegben is találtak hibát a bécsiek. A „Bestrafft” szót „Destrafft”-nak olvasták mindaddig, míg meg nem érkezett a hivatalos felvilágosítás, hogy az nem sajtóhiba, hanem a modernvágású „B” betű sajátossága. A banknak tehát eszérgében sincs az új bankjegyet bevonni a forgalomból. Az új tizkoronás „hibáról” szólván, elmondjuk azt is, hogyan került az új bankjegyre főkéssége: az eszményi szép gyermekfej. Pfeifer akadémiai festő, az új tizkoronás tervezője a bécsi Práterben sétált, amikor megpillantott egy gyönyörű kis leányt. Rögtön arra gondolt, hogy jó volna ezzel a szép fejjel díszíteni az új pénzt. Elkísérte a kis leányt, a ki nevelőnőjével egy előkelő palota kapujában tűnt el. A festő bejelentette magát a főúri családnál, engedelmet kért és kapott, hogy a kis leányt lerajzolhassa. Az új tizkoronásra így került rá egy kis Meiternich hercegőcske feje.

* **Automobilok Kolozsváron.** Idáig a modern technika vívmányai közül az automobilban csak átmenetileg volt részünk. Most azonban változott a világ. Kolozsvár utcai forgalmát automobiloknak száguldása állandóan élénkíti. Legelsőü Gy. Rosenberger Mór automobilja jelent meg Kolozsvár utcáin. A napokban ennek párja akadt a Merza Lajoséban. Az új automobil teljesen modern berendezésű és elsőrendű minőségű. Tulajdonosa 9000 koronáért vásárolta, s maga a gyár mérnöke szerelte azt fel. Néhány nap előtt nagyobb utat is tettek vele Kolozsvár vidékén. Apahida körül csaknem baleset történt az automobilal,

melytől valami jámbor mezősegi ökrök nagyon megijedtek s ijedségükben annak utjába állottak, de a vezető, Északi Ödön ügyessége elhárította a komolyabb veszedelmet. A harmadik automobil a Békési Károlyé lesz, melyet a Magyar Jelzőleg Hitebank érdemes titkára néhány hét előtt rendelt meg s mely már utban is van Kolozsvár felé.

* **Vér helyett bocsánatkérés.** A Tordai Hirlap írja a következőket: Mészáros István felvinci főszolgabíró és Grünfeld Mór felvinci lakos dombrói birtokosok a dombrói határ egész területére kiterjedő tagosítás elrendelését kérelmezték a tordai kir. törvényszéknél. Székely Miklós kir. táblai bíró, mint kiküldött bíró a tagosítás dolgában a tárgyalást február 27-ére tűzte ki Dombró községhez, ahol Papp István törvényszéki joggyakornok társaságában jelent meg. Miután félni lehetett attól, hogy a nép ellenezni fogja a tagosítást, már eleve harminc csendőrt vontak össze egy főhadnagy vezetése alatt. Ez a gondoskodás nem bizonyult fölöslegesnek, mert a mint a bizottság a faluba ért, egy csomó éktelenül káromkodó, kiáltozó asszonytal találkozott s midőn a községhez ment, ott már az összegyűlt kétszáz főnyi tömeg percat kiáltással fogadta. A tárgyaló konstataja az alakosság helyességét s hozzá akart kezdeni az érdemleges tárgyaláshoz, de ezt a folyton szaporodó lakosság ordítással, fenyegetéssel lehetlenné tette. Az izgatottság percről-percre fokozódott, a helyzet már kezdett veszedelmessé válni s ezért az eközben megérkezett Mészáros István kérelmező kijelentette, hogy tagosítási kérelmétől eláll, ha a tagosítást ellenzők megtérítik a költségeit, s a tárgyaló bírótól és tőle bocsánatot kérnek illetlen magaviseletükért. Ez a kijelentés lecsillapította a zavargókat, bocsánatot kértek a költségeket harminc nap alatt megfizetik.

* **Öngyilkosság a dologházban.** Tegnap este öngyilkosságot kísérelt meg egy elkeseredett tolonc. György Andrásnak hívják a boldogtalant. Mesterségére nézve kovácslegény, kit Nagyváradról toloncoltak illetőségi helyére; a Marostordamegyei Rigmán községbe. A tolonc-uton megálltak vele Kolozsváron, hol egy napra beszállásolták a dolgozóházba. Itt aztán nádrágszifjára felakasztotta magát. Azonban társai észrevették és még mielőtt a halál bekövetkezett volna, de már teljesen eszméletlen állapotban levették a magasból, hol már élettelenül lógott. A gyorsan kiszállított mentőknek sikerült aztán életre kelteni a szerencsétlen embert, ki sürű könyhullatások között panaszkolta el sorsát, mely őt az öngyilkosságra sarkaita.

* **Élclapok a vidéken.** A vidék nagyobb városai közül Kolozsvárt kivéve, mindeniknek van élclapja. Debrecenben kettő is jelenik meg Szegeden régen existál a „Hüvelyk Matyi”, Pécsen a „Veréb Jankó”. Most Nagyváradról jelentik, hogy április 1-ével „Kukorica Jancsi” címen ott is élclapot indít egy hirlapíró. Marosvásárhelyen „Derű” címen egy esztendei pályát már sikerrel futott meg az ottani hu-

morisztikus lap. Furcsa és jellemző, hogy Kolozsváron még csak komolyabb kísérlet sem indult soha egy élclap állandósítására.

* **Wesselényi-emléktábla Bpsten.** A Ferenciek-templomának Kossuth Lajos-utcai oldalán megkezdtek a pesti nagy árviz emléktáblájának elhelyezését. Az emléktábla 4 méter széles és 2 méter magas dombormű, mely *Wesselényi* Miklós bárót örökíti meg, a mint rettenthetetlen bátorsággal végzi mentő munkáját az 1838-iki nagy árviz alkalmával. *Holló* Barnabás szobrász, az akadémia emléktáblájának alkotója mintázta az emléket, mely bronzban van öntve. Az emléktábla piszkei vörös márványból faragott keretbe jön, melyen aranyozott bronz betűkkel van feltüntetve, hogy az emléktáblát Wesselényinek szenteli Bpest székesfőváros közönsége. Ezenkívül lapidáris vers is van rajta, melyet Zempléni Árpád, a Petőfi-társaság tagja írt. Az emléktáblát, mely újabb díszje lesz a Kossuth Lajos-utának, e hónap tolyamán leplezik le.

* **Szegény emberek orvossága.** A közegészségügyi törvény értelmében a teljesen vagyontalan betegek tudvalevőn ingyen gyógyszert kaphatnak. Az ingyen gyógyszer kiszolgáltatására nézve Kolozsváron az állam és a gyógyszerészek között szerződés áll fenn, a mely szerint a gyógyszert havonként más-más gyógyszerész szolgáltatja ki. Ez a gyógyszerészek forgalmának aránylagos elosztása céljából van így. A közegészségügyi bizottság Tompa János dr. előterjesztésére most javaslatot tett az iránt, hogy jövőre minden egyes beteg a hozzá legközelebb eső gyógyszerésztől szerezheti be gyógyszer szükségletét. Ezt a javaslatot közelebről tartott ülésén a jogügyi bizottság is magáévá tette. Felmerült ugyan az az aggodalom, hogy a javaslat elfogadása után létesülő új rendszer esetleg egészségtelen konkurrenciá befolyásolhatja a gyógyszerészek forgalmát, de a gyógyszerészek köréből jött felvilágosítások után a jogügyi bizottság az aggodalom felett napirendre tért.

* **Az osztályorsjáték** mai húzásán a következő nagyobb nyerevényeket sorsolták ki:

30.000 koronát nyert: 103894.
20.000 koronát nyert: 73607.
15.000 koronát nyert: 94165.
10.000 koronát nyert: 37968.
5000 koronát nyert: 108913.
2000 koronát nyertek: 38743836.
1000 koronát nyertek: 581789497199191335.

500 koronát nyertek: 1467 1524 2949 3488 4026 4141 4215 6560 9384 10833 11480 12358 16089 16767 18133 18600 24436 26421 27865 28185 29211 32907 36639 38539 38883 39615 40497 41650 45505 48005 49815 53041 55486 57358 64685 69872 70281 61622 72922 75151 79136 79586 80321 84171 81565 83640 87530 88566 93358

* **Uj lap a vidéken.** „Kükkülvölgy” címen új lap indult meg Dicsőszentmártonban. Az új lapot Kedves József megyei aljegyző és dr. Erős Izor ügyvéd szerkesztik. Az első szám változatos.

* **Kolozsvári karmester Amerikába.** Bizonyára sokan emlékeznek még Kolozsvárt, a színház egykori karmesteréről Serly Lajosról, a kinek

még kolozsvári karmester korában nálunk egy operettjét szép sikerrel színrehozták „Alhamlra rózsája” címen, melynek szövegét Gyalui Farkas dr. írta. Serly Lajosról most szomorú hír érkezik: Egy sokat hányatott magyar művész készült kezébe venni a vándorbotot, hogy messze idegenbe menjen megkeresni öt gyermekének a mindennapi kenyeret, a melyet idehaza kiába keresett. A jobb sorsra érdemes művészember Serly L., az egykor népszerű zeneszerző és kütünő karmester, akit a sors makacs következetességgel üldöz. Pedig pályája fényesen indult és egész életén át becsületesen dolgozott. Mint egészen fiatal ember jutott a kolozsvári Nemzeti Színház karmesteri székébe, majd Budapestre került a Népszínházhoz karmesternek. Ez időtájt adták elő néhány operettjét is, a melyekkel nagy sikert aratott. A Népszínházról egy igazgatóváltás alkalmával vált meg s azóta sehogy sem tudott boldogulni. Megpróbálkozott egy szimfonikus zenekar szervezésével is, de nem tudta azt sokáig fenntartani. Utóbb az óbudai Kisfaludy-színház alapításával akart szolgálatot tenni a magyar művészetnek, de ezzel a vállalkozásával is csődöt mondott és anyagiilag teljesen tönkrement. Most egy new-yorki német színház igazgatója hívta meg karmesternek, utiköltséget is küldött neki s Serly feleségével és öt gyermekével szombaton kél utra az Újvilágba.

* **Geiger-Album.** Neumann M. főtéri üzletének kirakáiban sok bámulója van egy remek művi fehér bőrbe kötött albumnak. Ezt az albumot Geiger Albertnek a kiváló zongoratanárnak nyújtották át halás tanítványai abból az alkalomból, hogy *Bianka* című operája olyan fényes sikert aratott.

* **Vidéki rövid hírek.** *Egyuri lány eltűnése.* Szatmárról jelentik: Mandelbaum Sámuel itteni nagykereskedő 19 éves Olga nevű leánya szombaton eltűnt. Azt hiszik, hogy öngyilkossá lett. — *Öngyilkos mérnök.* Losoncy Jenő nyitrai mérnök, volt huszár főhadnagy, a József főherceg volt főlovászmestere, tegnap mellbe lötte magát és most életlenül fekszik a kórházban. — *Szerelmi dráma.* Püspökladányból jelentik: Czako Elek szabólegény az utcán szíven lötte gazdájának, Darnay Gyula szabómesternek fiatal feleségét, akibe szerelmes volt. A legény ezután saját magát lötte agyon. — *Szerencsétlenül járt vadász.* Szombatságról írják: A minap az itteni erdőben halva találták Veress János erdővédet, akit vadászat alkalmával egy megsebesített medve megtámadott és összetépett. — *A Balaton halottja.* Balatonfüredről jelentik: Bagó József ábrahámhegyi lakos a Balaton jegén befelé igyekezett a halászokhoz s e közben egy riadásba esett. Mire kihúzták halott volt. A fiatal ember félélvvel ezeltől nősült. — *Egy kereskedő öngyilkossága.* Kassáról jelentik: Rott Gyula fűszerkereskedő tegnap agyonlötte magát. Tettének oka anyagi zavar. *Felgyújtott község.* Tenkről írják: Görbe községet tegnapelőtt három helyen felgyújtották. Sok takarmány pusztult el. — *Állattas tanító.* Eszékről táviratozzák: Eichner Miksa 51 éves izr. tanító az ügyesség a gondjaira bízott iskolás leányokkal való visszaélés miatt letartóztatta. — *Gyilkosság az esküvőn.* Tencsénből jelentik: Szklatinán egy parasztagda házában lakodalmi mulatozás közben ismeretlen tettes

az udvaro
hály ottan
vátás áldo
tora és z
Kis-Kükü
nuk ment
da beszab
talánul el
állás. Uj
pótkban e
parasztok
táik rabol
lalkozót.
mire emb
állók erre
x Min
figyelméb
behozatal
(Mátyás
ségi káv
árak! T

Csütör
Péntek
Szomb
szület X
Vasár
előadás
Vasár
(b. 142.

Bianka
ma páro
színre m

Az ar
vigjáték
toltak. A
a darab
lesz, am
végtelen
rendkívü
szerepei
ban Me
Kassai,
Nagy In
Laczkó
Váradin
rafin és
nyien k
A darab
hatásos
igazgató
tásra l
máris n
dalt éne
előadás
ben szo

Az on
szikus
ifjusági
bevezet
geri jár

M

K

Elf

Les

Kö

az udvaron legyilkolta Truchly Mihály ottani parasztagdát. — A hivatalos áldozata. Kibéd község pásztorára észrevette, hogy kecskéi a Kis-Küküllő jegére tévedtek. Utánuk ment, hogy visszaterelje őket, da beszakadt alatta a jég s ő nyomtalanul eltűnt a folyóban. — *Utonállás.* Uj-Aradról jelentik: A napokban este 11 órakor itt román parasztok megtámadták és ki akarták rabolni Tatiámó Lugi olasz vállalkozót. Az olasz lármát csapott, mire emberek közeledtek. Az utonállók erre megugrottak.

x Minden takarékos háziasszony figyelmébe ajánljuk a Fiumei Kávébőhözatali Társaság Fióktelapének (Mátyás király-tér 12. kintűnő minőségű kávéit, teáit és rumjait. Olcsó árak! Telefon!

SZINHÁZ

Színházi műsor:

Csütörtök: Bianka (b. 140. sz.)
Péntek: János vitéz (b. 141. sz.)
Szombat: Az arany patkó (b. szűnet XX.).

Vasárnap d. u.: Orleansi szűz (if. előadás X.).

Vasárnap este: Az arany patkó (b. 142. sz.).

Bianka. Geiger Albert vig operája ma páros számú bérletben kerül színre negyedszer.

Az aranypatkó. Kadelburg kintűnő vigjátékából ma már főpróbát tartottak. Az előjelekből következtetve, a darabnak nálunk is fényes sikere lesz, aminek biztosítéka a vigjáték végtelenül kedves tórusában és rendkívül hálásan megírt, kintűnő szerepeiben rejlik. Az aranypatkóban Megyeri igazgató, Mészáros, Kassai, Dezséri, Bérci, Szegő, Tompa Nagy Imre, Hajnal, Horváth Paula, Laczkó Aranka, Palotai Piroska, Váradiné, Gál Janka, Hagedüs Szerafin és Cserényi Adél, valamenynyien kiváló szerepekhez jutottak. A darab egyik legkedvesebb és leg-hatásosabb jelenésében Megyeri igazgató, kinek igen érdekes alakításra lesz alkalma, a fővárosban máris népszerűvé lett „Náni, Náni“ dalt énekl. „Az aranypatkó“ első előadása. páros számú bérletszűnetben szombaton lesz.

Az orléansi szűz. Schiller klaszszikus drámája vasárnap délután ifjúsági előadásban kerül színre. A bevezető előadást ezúttal dr. Csengeri János egyet. tanár fogja tartani.

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:

Egy évre 24 korona
Fél évre 12 korona
Negyedévre 6 korona
Egy óra 2 korona
Egyes szám ára 8 fillér
Vidéken 10 fillér

REGÉNY.

Jgézet.

— Regény. —

Irta: Elzéar Pierre. 43

— Ez egész más dolog, ne is gondoljon ilyesmit, tiltakoztam éleken. Ez fáj nekem.

„Mindjárt mentegedőzött. De Clotildot nem lehet oly könnyen elámitani.

— Szereted Jean urat, kérdezte.

— Igen, te is.

— Természetes, de te jobban szereted, te szerelmes vagy belé.

— Igen, nem tudok magamom uralkodni.

— És Peyrel?

— Mi gondja neki rá. Őt is szeretem, és téged is.

„Clotild karjaimba borult.

— Minden el fog simulni. Ugy-e milyen boldogok vagyunk egy hónap óta? És miért avatkozik Boismarin az egészbe?

„Este megint lejtött. Egy sarokba vonult és nem szólt, csak zavarta az egész társaságot. Végre fölemelkedett mogorva gyámom. Erre Jean ur is készülődött — még tíz óra sem volt — tartóztattam.

— Maradjon még, férjemnek még van valami beszélőnivalója . . .

„Boismarin harapdálta ajkait és felment Clotild kíséretében. Mi aztán kicsapongó jókedvvel élvezük az estét.

Más dátum.

„Már megint itt volt Boismarin, megint kizozott szemrehányásaival. Figyelmeztetett, hogy fiatal és szép vagyok, Jean ur minden este meglátogat, folyton reám néz, ebben veszélyt lát s neki mint gyámnak kötelessége erre figyelmeztetni.

— Köszönöm gondosságát, de azt hiszem a dolog nem oly veszélyes, mint a milyennek ön festi. Jean ur nem vallásos ugyan, de derék ember. Kérdezze meg Clotildot, hogy eltért-e valaha a leg-

szigorubb udvariasság utjáról. Mi rosszat lát ebben az ártatlan mulatóságban?

— Jól védekezel és jól véded barátodat, de vigyázz, ne legyen komoly következménye ennek az ártatlan szórakozásnak! Férjed nem tud vezetni, azt teszed vele a mit akarsz. Azért remélem, édes Helén, hogy figyelembe veszed tanácsomat, különben kénytelen leszek Clotildot elvonnai társaságodból.

— Elveszi tőlem Clotildot! sikoltottam.

— Magad kényszerítsz rá. Azt hiszed, nem tudom mi történt itt távollétemben? Színház, káros olvasmányok jártak.

— De hiszen férjem mindig ve-lünk volt.

— Oh, Peyrel gyöngye, állhatatlan, nem látom tovább biztosítva Clotild ártatlanságát és eltávolítottam őt, ha még tovább is házatokhoz fog járnai az a jövevény.

— Ilyen kényszerítésnek nem engedek, evvel csak bűnösségemet bizonyítanám. Szakítsuk is félbe a beszélgetést, drágán fizeteti meg velem jövevényeit, melylyel tartozom még önnek. Zárja el Clotildot; azért mégis fogjuk egymást szeretni.

— Majd gondoskodom róla, hogy ne soká tartson ez a szeretet.

„És már sok volt, zokogva mentem ki a szobából. Elmondtam Peyrelnek az egész párbeszédet, vigasztalt és felháborodva beszélt Boismarin könyörtelenségéről.

„Clotild nem jön többé, szegény mily szomorú lehet!

Más dátum.

„Tehát győztem, de drága volt a győzelem. Néhány nap mulva halottam a cselédtől, hogy Clotild súlyos beteg. Lázában folyton engem emleget. Nem tudtam kitartani, rohantam fel hozzá. Boismarin eltiltotta, hogy házába belépjek. Most már gyűlölni kezdtem.

„Megpróbáltam minden fortélyt, de semmi sem sikerült. Ott volt folyton leánya betegágyánál.

Más dátum.

„De szerencsésebben végződött a dolog, mint reméltem. Este együtt ültünk, mint rendesen, egyszerre belép Boismarin halásápadtan.

(Folytatjuk)

Főszerkesztő: Várad Aurél dr.

Felelős szerkesztő: Perl Alfréd dr.

Kiadó „Napló“ hirlapkiadó-vállalat.

NYILTTÉR

Értesítés.

Van szerencsénk értesíteni a n. é. közönséget, hogy vízvezeték, csatornázás és központi fűtés berendezési vállalatunk irodáját folyó hó 15-én Jókai-utca 11. sz. alá helyeztük át.

— Tisztelettel —

Törs és Ormai.

Régi erdélyi borok

Unió-utca 7. szám alatt.

Szilvási, hadrévi, rózsamáli stb. a Benigni pinczéből palackozva és hordóval olcsón eladók.

Asztali borok 90 fillér., 1 kor. 20 fillér árban üveggel együtt literenként ugyanott kaphatók. Rendelés házhoz küldetik. — Telephon szám 531. Üvegek visszavételnek.

500 mm.
kintűnő minőségű szántáshoz való
préselt széna és sarju
eladó egészben vagy kisebb mennyiségben.
Értekezhetni Vágóhid-tér 3 szám alatt.

KIRJELTÉSEK
FLORE FIZETENDŐK

Butorozott szobát lehetőleg olcsó áron keres március 15-re egy fiatal ember. Ajánlatokat az ár megjelölésével a kiadóhivatalba „Gyöngyharmat 13“ jelíggel kérek.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár

Részvénytársaság

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 9. sz. I. em. (Báró Jósika-palota).

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól-napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatadót is sajátjából fizeti.

Leszámitol váltókat előnyös kamatláb mellett.

Kölcsönöket nyújt értékpapirokra és váltófedezet alapján, jelzálog kölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamatláb mellett.

Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek huzásainak nyilvántartását minden díj nélkül eszközli.

Osztálysorsjegyek elárusítási helye.

Az összes bank és takarékpénztári üzletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.

Alapítva 1845. évben.

cs. és kir.
udvari
szállító.

Neumann M.

férfi- és fiu-ruhák áruháza

Mátyás király-
tér 14. szám.

Kolozsvár

Mátyás király-
tér 14. szám.

Az áruháznak osztályai:

I. Ruhák méret után	VI. Kész sport ruhák,
(turista, vadász, lo-
vágó, tennis, kerék-
pár stb.)
II. Kész férfi-ruhák	VII. Kész turista gal-
lérok
III. Kész fiu-ruhák	VIII. Liberia ruhák.
IV. Kész leány-ruhák	
V. Kész felöltők	

Csakis jó minőségű kelmékből, nagy választékban
olcsó, határozott árak.

Fiókraktárak Magyarország minden nagyobb városában.

Telefon-szám 434.

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató
és a hangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elis-
mert különleges (specialitás) fa-, réz-, fuvó- és
vonós hangszereit, czimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3-, 4-, 5-
forinttól fel-
lebb, a legjobb felszereléssel.

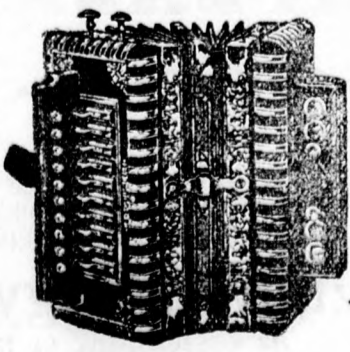
TÁROGATÓ
rózsafából, ujezlist billen-
tyűvel és iskolával, 30-
forinttól feljebb.

Hangfokozó gerenda
mely által bármely hegedű vagy
gordonka sokkal jobb, erősebb és
lágyabb hangot nyer (biztos si-
ker); hegedűbe javítással 4-rt.

Harmoniumok, világ-
legjobb gyártmány, 65-
forinttól feljebb.

Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangok-
kal, 2-50, 3-, 4-, 5- forinttól feljebb.
Különleges acélszövegű hangversenyharmonikák, saját minták.

Zenekarok teljes
szereleése előnyös fel-
tétel mellett, jutányos
árban, elismert jó mi-
nőség, a hadsereg és a
legtöbb katonai zene-
karoknak szállítója
vagyok.

Javítások az ösz-
szes
hangszereken, külön-
leges szakemberi pontos-
sággal, jutányos árban
eszközöltnék.

Kezesség minden
egy hangszere.

Kivitel nagyban és kicsinyben!
Árjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és bérm. küldetik.

AZ

„Erdélyi Általános
Takarék és Hitelszövetkezet“

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 2.

betétekért 5% kamatot fizet

s a további 1/2 %-ot kitevő betétkamatadót
is sajátjából fedezi.

Ujhelyi M. és Társaság

könyvnyomdája

Kolozsvár,

Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyom-
tatványok a legujabb és legdisze-
sebb kiállításban jutányos áron

Vidéki megrendelések pontosan
teljesítetnek

Telefon szám 379.

